

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan muutoksen hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan muutoksen hyväksymisestä (HE 54/2017 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi otsonikerroksen suojelua koskevan Wienin yleissopimuksen alaisen Montrealin pöytäkirjan muutoksen.

Montrealin pöytäkirja koskee otsonikerrosta heikentäviä aineita. Pöytäkirjan lokakuussa 2016 Kigalissa hyväksytyllä muutoksella sovitaan fluorihilivetyjen tuotannon ja käytön maailmanlaajuisesta vähentämisestä asteittain. Pöytäkirjan muutoksen täytäntöönpanokustannusten arvioidaan nostavan merkittävästi pöytäkirjan osapuolten pakollisia rahoitusosuuksia.

Pöytäkirjan muutos tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019 edellyttäen, että vähintään 20 osapuolta on tallettanut pöytäkirjan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa siihen mennessä. Jos ehtoa ei ole täytetty mainittuun päivämäärään mennessä, pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäykymmenentenä päivänä siitä päivästä, kun ehto on täytetty.

Pöytäkirjan muutos on Suomen osalta tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kun pöytäkirjan muutos tulee kansainvälisesti voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä tarkoitetun pöytäkirjan hyväksymistä.

Valiokunta korostaa, että Montrealin sopimus on ensimmäinen kansainvälinen ympäristösopimus, jonka kaikki maailman maat ovat ratifioineet, ja onnistunut esimerkki menestyksellisestä

Valiokunnan mietintö YmVM 6/2017 vp

kansainvälisestä ympäristöyhteistyöstä. Montrealin pöytäkirjalla toteutetun CFC-kaasujen käytön maailmanlaajuisen vähentämisen ansiosta otsonikato on pysäytetty ja otsonikerros on alkanut toipua. Otsonikerroksen on arvioitu palautuvan ennalleen vuosisadan puoleenväliin mennessä. Otsonikerrosta heikentävien aineiden kulutus on vähentynyt maailmanlaajuisesti 98 % vuodesta 1987, ja haitallisimpien aineiden käytöstä on teollisuusmaissa pääosin luovuttu kokonaan.

CFC-aineet kuitenkin korvattiin pääosin HFC-aineilla, jotka ovat otsonikerrokselle haitattomia, mutta hyvin voimakkaita kasvihuonekaasuja. Montrealin pöytäkirjan muutoksella nyt toteutettavat HFC-aineiden päästövähennykset muodostavat merkittävimmän yksittäisen, nopeasti toteutettavissa olevan toimenpiteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja myös Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi. HFC-yhdisteiden päästövähennykset lasketaan siten osaksi ilmastopimukseen perustuvia päästövähennysvelvoitteita. Maailmanlaajuisesti päästöjä arvioidaan voitavan vähentää näin jopa 70 GT vuoteen 2050 mennessä. Valiokunta toteaa, että pöytäkirjan muutoksesta ei aiheudu toiminnanharjoittajille lisäkustannuksia, sillä EU:ssa on jo voimassa pöytäkirjaa tiukemmat rajoitukset. Cleantech-sektorille sääntely avaa uusia markkinoita, kun innovatiivisten kylmä- ja ilmastointilaitteiden teknologioiden kysyntä kasvaa rajusti maailmanlaajuisen rajoitusten tullessa käyttöön. Pöytäkirjan osapuolten rahoitusosuudet kuitenkin tulevat nousemaan, ja siksi eduskunnan suostumus on tarpeen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 54/2017 vp tarkoitetun Montrealin pöytäkirjan muutoksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.

Helsingissä 31.5.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Mirja Vehkaperä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos